

Dosar nr. 2012/2/2011

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 687
Ședința publică de la 1.02.2012

Curtea compusă din:

PREȘEDINTE - MĂIEREANU IULIANA
GREFIER - IANUȘ CERASELA DANIELA

Pe rol fiind soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu pârâțul **SANDU IOSIF**, având ca obiect „O.U.G. nr. 24/2008”.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 25.01.2012, fiind consemnate prin încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 1.02.2012, când a hotărât următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de contencios administrativ de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. 2012/2/2011, reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat constatarea existenței calității de lucrător al Securității, în privința pârâtului Sandu Iosif.

În motivarea în fapt a cererii, s-a arătat că urmare a cererii de verificare nr. P 947/07/18.06.2009 adresată C.N.S.A.S. de către numitul [REDACTAT], s-a solicitat verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 163573 (cotă C.N.S.A.S.).

Reclamantul învederează, în esență, că din cuprinsul Notei de constatare nr. DI/1/23/05.01.2011, precum și al înscrisurilor atașate, rezultă că pârâțul având gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean Covasna, Serviciul 2, a propus supravegherea informativă a unei persoane semnalată cu audierea și colportarea știrilor transmise de postul de radio Europa Liberă și a propus măsuri operative privind persoana respectivă.

Reclamantul consideră că pârâțul, prin activitățile desfășurate, a îngrădit drepturile și libertățile fundamentale ale omului, garantate de legislația în vigoare la acea dată, respectiv, dreptul la secretul corespondenței și la viață privată, prevăzute de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Pentru argumentele prezentate anterior, reclamantul consideră că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de lucrător al Securității.

În drept, acțiunea este întemeiată pe dispozițiile art. 1 alin. 7, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de

organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea Colegiului C.N.S.A.S. nr. 2/2008.

În dovedirea acțiunii, au fost depuse la dosar, în copie, Nota de Constatăre nr. DI/1/23/05.01.2011, aprobată de către Colegiul C.N.S.A.S.; Dosarul nr. I 163573 (cota C.N.S.A.S.), f. 1-12,15, 29; Cererea de verificare nr. P 947/07/18.06.2009, adresată C.N.S.A.S. de către numitul [REDACTAT]

Prin întâmpinarea formulată în cauză, pârâtul a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor O.U.G. nr. 24/2008, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, pârâtul a arătat că dreptul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a desfășura activitate jurisdicțională menține caracterul abuziv al acestei proceduri neconstituționale și încalcă drepturile fundamentale ale omului prevăzute în Constituția României și legislația internațională. Prin acest demers juridic, care declarativ ar viza doar o formă de răspundere morală, se urmărește în fapt, obținerea unor hotărâri judecătorești care să constate, fără o temeinică justificare, vinovăția lucrătorilor fostei Securități, pentru desfășurarea de activități prin care s-au suprimat ori îngrădit drepturi fundamentale ale omului.

Pârâtul învederează că în analiza demersurilor CNSAS de constatare a calității de lucrător al securității, se impun a fi avute în vedere și următoarele considerente de ordin juridic:

a. Lipsa competenței materiale a instanțelor de contencios, care sesizate în orice mod și de orice petent, instituție sau entitate, nu pot examina, judeca sau nu se pot pronunța pe aspecte sau fapte ce țin de regulamentele sau comandamentele specifice militare;

Calitatea și constatarea calității de „lucrător al securității” se impune a fi stabilită și analizată din punct de vedere al actelor materiale și a activității de tip militar supusă ordinelor și regulamentelor militare, depunerii unui jurământ militar și structurată pe o ierarhie și acte de comandă, nesupusă jurisdicției de contencios administrativ.

b. Încălcarea principiului prezumției de nevinovăție. Dispozițiile art.2, lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 lasă loc la interpretare abuzivă, în sensul de a se pune semnul egalității între calitatea de lucrător al Securității pe de o parte, și desfășurarea de activități prin care s-au suprimat ori îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, pe de altă parte. Art. 2 din O.U.G. nr. 24/2008 creează premisele unei forme de răspundere morală și juridică, pentru simpla participare la activitatea fostelor servicii de informații, fără a se stabili vreo formă de vinovăție. Respectivul prevederi nu iau în considerare faptul că ofițerii de securitate au desfășurat activități în cadrul atribuțiilor de serviciu înscrise în actele normative ca atribuții ale unității și ale postului pe care erau încadrați. Astfel se încalcă prezumția de nevinovăție prevăzută de dispozițiile art.23 alin. 11 din Constituția României.

c. Acordarea unor atribuții jurisdicționale CNSAS printr-un abuz de reglementare juridică. O.U.G. nr. 24/2008 creează posibilitatea ca CNSAS să se substituie unei instanțe judecătorești. CNSAS nu este doar o autoritate administrativă autonomă, lipsită de atribuții jurisdicționale, așa cum se acreditează în preambulul O.U.G. nr. 24/2008 ci exercită, în mod abuziv și nelegal, o jurisdicție specifică în contradicție cu prevederile art. 126 alin. 5 din Constituția României. Mai precis, CNSAS depășind în mod abuziv cadrul său de autoritate administrativă autonomă, lipsită însă de atribuții jurisdicționale, își arogă de la sine putere competența de a stabili existența unei vinovății, în rol de primă instanță, cu atribuții jurisdicționale propriu zise.

d. Neconstituționalitatea dispozițiilor O.U.G. nr. 24/2008 în raport de art.21 alin. 1 și art.52 alin. 1 din Constituția României. Subrogarea CNSAS, în dreptul cetățeanului de a avea acces liber la justiție pentru apărarea drepturilor lor, libertăților și a intereselor sale legitime,

incalcă prevederile Constituției. Dreptul acțiunii în justiție pentru constatarea „calității de lucrător al Securității” aparține exclusiv cetățeanului care se consideră vătămat ca urmare a eventualelor acțiuni abuzive ale unor lucrători din fosta Securitate. Or, consacrară prin art. 8, alin. 1 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 a dreptului CNSAS de a dispune introducerea unei acțiuni în constatarea calității de „lucrător al securității sau colaborator al acesteia” contravine textelor constituționale de mai sus.

Mai mult, un asemenea demers este în contradicție flagrantă cu statutul de autoritate administrativă autonomă al CNSAS, care poate asigura numai dreptul de acces al cetățeanului la propriul dosar, urmând ca după studiere, cetățeanul care se consideră vătămat în interesele ori drepturile lui legitime să acționeze în cunoștință de cauză.

e. Neacordarea lucrătorilor fostei Securități vizați a posibilității de a se apăra în fața Colegiului CNSAS. O.U.G. nr. 24/2008 nu prevede posibilitatea persoanei verificate de a se apăra în fața Colegiului CNSAS.

Pe fondul cauzei, pârâtul a arătat, în esență, că CNSAS nu a identificat acte ori fapte care să ateste abuzuri sau ilegalități pe care le-a săvârșit, ci a recurs la interpretarea subiectivă a măsurilor informativ - operative și a mijloacelor de muncă folosite în baza normelor legale de reglementare a muncii specifice, în perioada respectivă. Susține că faptele imputate de reclamant nu constituie probe privind suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, deoarece utilizarea mijloacelor invocate de reclamant, dacă nu au afectat în nici un fel drepturile și libertățile persoanei semnatare a cererii atașate acțiunii în constatarea, sunt proprii tuturor serviciilor de informații și nu constituie în sine încălcări ale drepturilor omului.

Pârâtul menționează că supravegherea informativă a persoanei care a solicitat verificarea sa sub aspectul constatării calității de lucrător al securității s-a desfășurat în timp limitat și în secret, cu aprobarea conducerii autorităților politice de atunci, în baza semnalării acestuia cu manifestări naționalist - iredentiste și legături cu emisari ai emigrației, cunoscuți cu preocupări virulente la adresa României. Arată că din înscrisurile depuse la dosar rezultă că persoana nominalizată în dosarul informativ a călătorit în străinătate fără nici o restricție, nefiind supusă pretinselor încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale. Precizează că la fel ca și actuala Constituție, cea din 1965 conținea prevederi clare privind drepturile și libertățile cetățenilor României. În cazul acelor categorii de persoane care intrau sub incidența necesității apărării securității naționale, drepturile acestora erau însă limitate, legal.

Analizând excepția de neconstituționalitate sub aspectul admisibilității, Curtea constată că sunt întrunite condițiile de sesizare a Curții Constituționale pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate, conform prevederilor art. 29 din Legea nr. 47/1992.

Astfel, excepția a fost invocată de una dintre părți (pârâtul), textul de lege criticat are legătură cu soluționarea cererii deduse judecății, actul normativ în care sunt cuprinse (O.U.G. nr. 24/2008) este în vigoare, iar Curtea Constituțională nu a constatat anterior neconstituționalitatea acestuia.

În privința temeiniciei excepției invocate, Curtea apreciază că se impune respingerea excepției, întrucât dispozițiile criticate au o rațiune bine determinată față de scopul declarat al actului normativ de a institui o formă de continuare „într-un mecanism nou, a procesului de deoalare a activităților exercitate de regimul comunist”, care a exercitat, în special prin intermediul Securității, „o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, a drepturilor și a libertăților lor fundamentale”. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin consemnarea publică a abuzurilor, și contribuie la o mai bună înțelegere a prezentului și la o proiectare adecvată a viitorului societății românești.

Potrivit art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, se circumscrie noțiunii de „lucrător al Securității” acea persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității ori al

Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care „a suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, în scopul susținerii puterii totalitar comuniste”.

Așa fiind, în cuprinsul Deciziei nr. 267/2009, Curtea Constituțională a observat că O.U.G. nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, enunțat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, prin consemnarea publică - publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în temeiul art. 12 alin. 1 din ordonanță - a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea ori numirea în aceste demnități sau funcții. Sub acest aspect, O.U.G. nr. 24/2008 operează o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor constatate ca fiind „lucrătoare ale Securității” față de prevederile Legii nr. 187/1999, declarată neconstituțională prin Decizia nr. 51 din 31 ianuarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 6 februarie 2008, reținând că reglementarea anterioară nu a urmărit doar deconspirarea persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, ci a promovat răspunderea juridică și politică a acestora, cu scopul îndepărtării lor din anumite funcții și împiedicării lor de a candida pentru alegerea sau numirea în acele funcții. Mai mult, așa cum a reținut Curtea Constituțională prin decizia menționată, legea crea premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, fără vinovăție și fără existența unei fapte de încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, Curtea Constituțională a constatat că acestea definesc noțiunea de „lucrător al Securității” și explicitează în concret semnificația termenului. Astfel, dețin calitatea de lucrători ai Securității persoanele care, pe de o parte, au fost încadrate ca ofițeri ori subofițeri ai Securității sau ai Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițeri sub acoperire, în perioada 1945 - 1989, și care, pe de altă parte, au desfășurat activități prin care au suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, în scopul susținerii puterii totalitar comuniste. Întrunirea cumulativă a celor două condiții prevăzute de textul de lege criticat este constatată de instanța judecătorească - Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București, în baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității. Așa fiind, în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității este introdusă la o instanță de judecată, a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, potrivit art. 11 din O.U.G. nr. 24/2008, Curtea a reținut că dispozițiile procedurale criticate nu sunt de natură a încălca dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ci constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de art. 21 alin. 3 din Constituție și de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, procedura de judecată respectând principiile fundamentale privind oralitatea, contradictorialitatea, publicitatea și dreptul la apărare, părțile având, deopotrivă, posibilitatea de a uza de garanțiile prevăzute de legea procesual civilă pentru a-și susține poziția asupra problemelor de fapt și de drept.

De asemenea, prin Decizia nr. 815/2009, Curtea Constituțională a reținut faptul că „O.U.G. nr. 24/2008 operează, pe de o parte, o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor constatate ca fiind „lucrătoare ale Securității” față de Legea nr. 187/1999, declarată neconstituțională prin Decizia nr. 51 din 31 ianuarie 2008, iar pe de altă parte, o reconfigurare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca autoritate administrativă autonomă, lipsită de atribuții jurisdicționale, ale cărei acte privind accesul la dosar și deconspirarea Securității să fie supuse controlului instanțelor de judecată.”

Cum întreaga argumentație a pârâtului se întemeiază, în fapt, pe natura activității instituției reclamante pe care o apreciază ca fiind una jurisdicțională, Curtea apreciază că față de noua reglementare și în concordanță cu argumentele deja exprimate de către Curtea Constituțională prin deciziile sale anterioare, se impune respingerea excepției ca neîntemeiată.

În raport de considerentele mai sus expuse, văzând și prevederile art. 29 alin. 4 din Legea nr. 47/1992, Curtea va dispune sesizarea Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor O.U.G. nr. 24/2008.

Pe fondul cauzei, analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.

Din înscrisurile existente la dosarul cauzei, reiese că pârâtul a avut gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Covasna, Serviciul 2.

În raport de conținutul înscrisurilor care atestă aceste calități, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, în sensul că pârâtul a avut calitatea de ofițer al Securității.

În dosarul de urmărire informativă nr. I 163573, având ca titular pe numitul E.B., inginer chimist, urmărit în perioada 1981 – 1989 pentru „audierea și colportarea știrilor transmise de postul de radio Europa Liberă” și pentru „legături neoficiale cu cetățeni străini”, prin Raportul întocmit la data de 02.08.1989, pârâtul a propus luarea în supraveghere informativă a persoanei menționate. În acest sens, pârâtul a dispus interceptarea corespondenței persoanei urmărite, pentru a obține informații privind comentarii ostile cu conținut naționalist șovin și iredentist, legături și natura acestora, precum și alte date de interes operativ.

Măsura operativă a interceptării corespondenței solicitată de pârât a fost pusă în aplicare, după cum rezultă din Notele întocmite la 16.12.1987 și 25.02.1986.

Aceeași măsură operativă a fost dispusă de către pârât și prin adresa din data de 03.01.1989 destinată compartimentului specializat în interceptarea corespondenței.

În concluzie, aceste înscrisuri existente la dosarul cauzei demonstrează că în desfășurarea supravegherii informative, pârâtul a dispus măsuri de natură să aducă atingere drepturilor persoanei urmărite, documentele întocmite și semnate de către acesta, precum și măsurile dispuse în calitatea sa de lucrător al securității, conținând informații referitoare la persoana aflată în supravegherea organelor de securitate.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 este îndeplinită, în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitatea sa de agent al organelor Securității, pârâtul a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale prevăzute atât de legislația internă în vigoare în acea perioadă, cât și de legislația internațională, respectiv, dreptul la secretul corespondenței și la viață privată, prevăzute de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Îngrădirea acestor drepturi s-a realizat prin instrumentarea dosarului de investigații deschis în privința persoanei urmărite pentru stabilirea activității și atitudinii față de regim, a concepțiilor politice și a naturii relațiilor acesteia cu diverse persoane, prin activitatea de dirijare a surselor recrutate pentru încadrarea informativă a persoanei, surse care au oferit date referitoare la viața privată a celui urmărit.

Instanța nu va primi apărările pârâtului potrivit cu care, măsurile dispuse de către acesta în dosarul de urmărire informativă anterior menționat erau expres stipulate în ordinele și instrucțiunile specifice ale Departamentului Securității Statului, permise de Constituția și legile în vigoare la data respectivă.

Curtea reține că erau considerate ca ostile regimului total comunist orice critici aduse ideologiei oficiale și legăturile cu cetățenii străini, iar măsurile luate de către pârât au urmărit anihilarea acestor demersuri ale persoanei vizate, nu în scopul apărării țării, astfel cum a susținut acesta, ci în mod evident, pentru susținerea sistemului totalitar comunist.

Având în vedere cele expuse anterior, dispozițiile art. 2 lit. a, art. 8 lit. a și art. 11 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008, Curtea va admite acțiunea și va constata calitatea de lucrător al Securității în privința pârâtului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Sesizează Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor O.U.G. nr. 24/2008, invocată de pârât.

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în București, str. mamei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **SANDU IOSIF**, domiciliat în com. Hărman, str. [redacted] județ Brașov.

Constată calitatea de lucrător al Securității în privința pârâtului.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în sedință publică azi, 1.02.2012.

**PREȘEDINTE,
MĂIEREANU IULIANA**

**GREFIER,
IANUȘ CERASELA DANIELA**

ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I
Cout adia

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe.

2012/2/2011
cu autentica def si idem.
prin disp. dee - ref - dee.
nr. 4856/05.04.2013
ds. 2012/2/2011
1009
Sentit faxe

**CONFORM CU
ORIGINALUL**